

En homenatge a Mossèn Francesc Manunta

- Gener de 2005 -

Jo vaig enamorar-me de l'Alguer l'any 1979. I el 1980 ja hi feia la segona visita. Un any després, el 1981, coneixia de pura casualitat Don Manunta, a Cantonigròs, en plena muntanya catalana, on es feia una festa literària. Ell hi havia coincidit amb un recent laureat en Humanitats, Antoni Arca. Amb un i altre he mantingut fidel amistat, fonamentada en les afinitats electives, la compartida tasca literària, i les amistats comunes, a l'Alguer i a Catalunya.

Han passat prop de vint-i-cinc anys i durant aquest termini Mossèn Manunta ens va deixar. Ha estat per a mi i per a la meva muller una desaparició molt sentida, perquè Don Manunta tingué per nosaltres estimació en mesura no computable. Cada cop que el visitàvem a l'Alguer, al carrer de la Misericòrdia, insistia que ens quedéssim d'hostes, ens ofería la casa i el cor. Allí hi havíem conegut el seu gran amor, després de Jesucrist: la seva mare, la senyora Anna Maria, un exemple d'algueresa de ragina, pura en la parla, que va saber transmetre al seu fill. Allí, en lo reduït menjadoret, també vaig entrar en contacte, molt més tard, amb un dels grans coneixedors de l'alguerès i del sard: lo professor Andreu Bosch, que tant ha fet per l'Alguer i ha contribuït a assessorar-vos i assessorar-nos en qüestions de llengua estàndard.

Don Manunta me va dedicar els seus llibres, m'invità a estudiar-los, i en ells he descobert dos corrents, dues motivacions: D'una banda la lírica, una lírica religiosa i moral, passada per la mística i l'experiència missionera brasilera, de tants d'anys; per l'altra, un desig ordenador i de crítica erudita de molta part de la tradició religiosa popular de la terra algueresa. En aquest darrer camp ja figuraria entre els il.lustres de la vostra Barceloneta al manco per la gran còpia de material amuntonat pel reverend.

No sé si seran moltes les gents de l'Alguer que han llegit los tres volums de *Cançons i Líriques religioses de l'Alguer Catalana*. En tot cas en l'escaiença d'aquest aniversari del seu traspàs un dels homenatges més sincers que se li poden fer és de repassar la sua obra.

Crec sincerament que Manunta va ser inspiració per a molts catalans que el vam conèixer, perquè va fer-nos admirar la doble fidelitat que va proclamar arreu, la fidelitat a la seva terra algueresa i el fervor per la llengua catalana, i ens hi va fer adherir. Aquests dos motors li donaven força en tota ocasió i capacitat per trobar el camí.

La llengua fou per a ell el vehicle no només dels seus sentiments, sinó dels seus estudis. Tenia interès a fer visible la força i robustesa de la llengua catalana de l'Alguer al llarg de la seva història, fins molt recentment. En efecte, ha estat darrerament, amb les globalitzacions, que el pes de les llengües estatals ha perjudicat les llengües zonals. Ell temia per la debilitació de l'alguerès perquè creia que era una constituent de l'esperit del poble. i el poble faria molt malament si hi feia traïdoria..

Tenia idees molt clares de la necessitat que, en la mesura que no perdés vigor, a l'alguerès li calia acostar-se al més possible al català estàndard, i és per això que seguia molt de prop els treballs, tant els fets a l'Alguer com els realitzats en el si de l'Institut d'Estudis Catalans, per trobar un punt de confluència a l'hora d'establir un estàndard apte per a l'alguerès modern.

Vaig tenir el plaer, a l'acabament de la seva trilogia sobre *Cançons i Líriques Religioses de l'Alguer Catalana*, tan eruditament prologada pel doctor Jordi Carbonell, de fer un epileg o cloenda on escrivia el 1991:

Aquest testimoni lingüístic variat en el temps i en el to ofereix molt de positiu com a motor de presa de consciència relligant, però també pel que té de premonició, advertiment, i esclatant diagnòstic de l'estat de la llengua actual per contrast amb la

d'unes dècades enrere. Juntament amb l'exposició d'una diacronia de costums i fórmules religioses, l'autor fixa una realitat lingüística sotmesa a l'erosió, a la desintegració, a la substitució. El desig de Francesc Manunta que el tresor per ell recollit sigui útil als algueresos per tal de no perdre el fil de la seva tradició espiritual i lingüística, és palès. Mereix de veure's acomplert “

Com un petit present i en record del viatge-guia que ens féu fer a la meva muller i a mi a la reserva de l'Arca de Noè, vaig escriure i dedicar-li la meva noel.la Juvenil *Un Estrany a l'Arca*, traduïda més tard a l'italià per Antoni Arca i publicada per Condaghes.

Els amics que ell sabia fer, malgrat llur esforç no aconseguíem correspondre sempre adequadament a la seva generositat, que era infinita, seràfica, cristiana, vestida de senzillesa i de donació joiosa. El dia que, en despenjar jo l'auticular, la veu dolorida de Pere Català i Roca m'anunciava que Don Manunta era traspassat, me va parèixer que se m'amagava el sol. Havia perdut una de les més sòlides amarres que em relligaven a l'Alguer

Els records que tinc de l'amic Manunta són brillants com l'aigua de la marina, delicats com una flor minúscula del Cap de la Caça, intensos com els vostres vells vins. Per a mi , Manunta, ho repeteixo, ha estat un dels esperits que més em va introduir a la realitat viva d'aqueixa mena de segona pàtria que per a mi és l'Alguer.

Josep Vallverdú